Lietas Nr. C36067614
Lietas arhīva Nr. C-0676-14

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Talsos 2014.gada 20.oktobrī

Talsu rajona tiesa

tiesnese Ilze Valbaka,

izskatot rakstveida procesā civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu,

konstatēja:

/pers. A/ (turpmāk – prasītāja) 2014.gada 6.augustā cēlusi tiesā maza apmēra prasību pret /pers. B/ (turpmāk – atbildētāju) par uzturlīdzekļu piedziņu 80 EUR apmērā bērna /pers. C/ labā, norādot, ka 2008.gada 22.decembrī atbildētājam kopdzīvē ar /pers. D/ dzimusi meita /pers. C/. Prasītāja ar 2014.gada 23.jūlija Talsu novada bāriņtiesas lēmumu Nr.1-6/153 iecelta /pers.C/ par aizbildni. Atbildētājs meitai uzturlīdzekļus nav maksājis, tādēļ bērna māte /pers. D/ 2009.gadā pieprasījusi uzturlīdzekļus meitas uzturam. Tā kā no atbildētāja piedziņa nav bijusi iespējama, uzturlīdzekļus maksā Uzturlīdzekļu garantijas fonds. Šo Talsu rajona tiesas sprieduma kopiju viņai nav iespējams izprasīt, uzskata, ka tā kā bērns atrodas viņas aizbildnībā, uzturlīdzekļu piedziņa par labu bērna mātei /pers. D/ pārtraucama un uzturlīdzekļi piedzenami par labu viņai. Prasība pamatota uz Civillikuma 179.pantu, MK noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam". Prasītāja lūdz: 1) pārtraukt uzturlīdzekļu piedziņu no atbildētāja bērna /pers. C/ uzturam par labu /pers. D/; 2) piedzīt no atbildētāja par labu viņai uzturlīdzekļus /pers. C/ uzturam mēnesī 80 EUR, bet ne mazāk kā 25% līdz bērna 7 gadu sasniegšanai un ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas pēc bērna 7 gadu sasniegšanas no prasības iesniegšanas dienas līdz bērna pilngadības sasniegšanai un uzturlīdzekļu piedziņu pēc tiesas sprieduma noteikt nekavējoši. Prasītāja lūgusi izprasīt Talsu rajona tiesas 2009.gada spriedumu /pers. D/ prasībā pret /pers. B/ uzturlīdzekļu piedziņas prasībā, kā arī norādījusi, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē, un savu norēķina kontu Nr./konta numurs/ AS SEB bankā. (skatīt lietas 4.-6.lapā)

2014.gada 7.augustā atbildētājam uz viņa deklarētās dzīvesvietas adresi nosūtīts prasības pieteikums un paskaidrojuma veidlapa, nosakot termiņu 30 dienas no nosūtīšanas rakstveida paskaidrojuma iesniegšanai (skatīt lietas 7., 11., 13.lapu). Līdz sprieduma taisīšanai lietā atbildētājs paskaidrojumus par prasību nav iesniedzis, nav pieteicis lūgumu lietu izskatīt tiesas sēdē; tas saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21}panta otro daļu nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Civilprocesa likuma 250.^{25}panta otrā daļa nosaka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Paziņojums pusēm nosūtīts 2014.gada 9.septembrī, norādot, ka lieta tiks izskatīta rakstveida procesā 2014.gada 20.oktobrī un spriedums būs pieejams tiesas kancelejā no 2014.gada 20.oktobra plkst. 15.00. (skatīt lietas 15., 16.lapā)

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.panta pirmo, piekto daļu un 250.^{21}pantu, ievērojot, ka prasības pieteikums, paziņojums par paskaidrojumu sniegšanu un paskaidrojuma veidlapa, kā arī paziņojums par lietas izskatīšanu rakstveida procesā atbildētājam nosūtīts ierakstītā sūtījumā uz atbildētāja deklarētās dzīvesvietas adresi, bet atbildētājam adresētie tiesas sūtījumi saņemti atpakaļ tiesā – attiecīgi - prasības pieteikums, paziņojums par paskaidrojumu sniegšanu un paskaidrojuma veidlapa saņemts 2014.gada 15.septembrī ar norādi pasta uzziņā „Beidzies glabāšanas laiks. Pieg. laikā neb. m. Atst. aic. 11.08.14." (skatīt lietas 18.lapā); paziņojums par lietas izskatīšanu rakstveida procesā 2014.gada 20.oktobrī - 2014.gada 15.oktobrī ar norādi pasta uzziņā „Beidzies glabāšanas laiks. Pieg. laikā neb. m. Atst. aic. 11.09.14." (skatīt lietas 19., 20.lapā).

Civilprocesa likuma 56.^{1}panta otrā daļa nosaka, ka tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi .. un no pasta .. dokumenti nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu.

Līdz ar to tiesa secina, ka atbildētājam likumā paredzētajā kārtībā ir paziņots par prasību un lietas izskatīšanu rakstveida procesā 2014.gada 20.oktobrī, jo prasības pieteikums un paziņojumi nosūtīti uz viņa deklarēto dzīvesvietu, un viņam kā Latvijas Republikas iedzīvotājam ir jāievēro Dzīvesvietas deklarēšanas likuma noteikumus, ka atbildētājam pašam jāuzņemas atbildība par savas rīcības tiesiskajām sekām.

Tiesa, pārbaudījusi un novērtējusi pierādījumus lietā, atzīst, ka prasība pārtraukt uzturlīdzekļu piedziņu no atbildētāja bērna /pers. C/ uzturam par labu /pers. D/ un par uzturlīdzekļu piedziņu no atbildētāja bērna /pers. C/ uzturam par labu prasītājai ir pamatota un apmierināma pilnīgi šādu apsvērumu dēļ:

2008.gada 12.decembrī dzimusi /pers. C/. Bērna vecāki ir: māte - /pers. D/, personas kods /personas kods/, tēvs – atbildētājs šajā lietā. Šis fakts pierādīts ar lietai pievienoto dzimšanas apliecību. (skatīt lietas 8.lapā)

Ar Talsu rajona tiesas 2010.gada 11.februāra spriedumu no /pers. B/ par labu /pers. D/ meitas /pers. C/ uzturam piespriesti uzturlīdzekļi ik mēnesi 54 Ls, bet ne mazāk kā 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna 7 gadu vecuma sasniegšanai un 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas no bērna 7 gadu vecuma sasniegšanas, sākot ar 2009.gada 17.septembri, līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt; no atbildētāja piespriesta arī valsts nodevas daļa 30 Ls apmērā, pārējā daļā no tiesas izdevumu samaksas atbrīvots. (skatīt lietas 21.-24.lapā)

Ar 2014.gada 23.jūlija Talsu novada bāriņtiesas lēmumu Nr.1-6/153 prasītāja iecelta par /pers. C/ aizbildni. (skatīt lietas 9. - 10.lapā)

Ar bāriņtiesas lēmumu Nr.1-6/153 pierādīts, ka /pers. C/ dzīvo kopā ar prasītāju. Lēmumā norādīts, ka faktiski /pers.C/ dzīvo kopā ar aizbildni jau no 2013.gada novembra.

Ar lietai pievienoto PMLP Talsu nodaļas 2014.gada 5.augusta izziņu Nr. 216 pierādīts, ka atbildētājam ir 1984.gada 13.novembrī deklarēta dzīvesvieta /adrese/. (skatīt lietas 7.lapu)

Lietā nav pierādījumu par atbildētāja mantisko stāvokli.

Prasītāja nav paziņojusi tiesai, ka prasību neuztur, ka pēc prasības iesniegšanas tiesā būtu mainījušies prasības pieteikumā norādītie apstākļi.

Latvijas CL 179.pantā noteikts, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa (panta pirmā daļa).

Latvijas CL 179.panta piektā daļā noteikts, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Saskaņā ar Ministru kabineta (turpmāk – MK) Noteikumiem Nr.37 no bērna piedzimšanai līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai bērna uzturam noteikta minimālā uzturlīdzekļu summa 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, kas pašreiz ir 80 *euro* mēnesī, bet vecumā no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai bērna uzturam noteikta minimālā uzturlīdzekļu summa 30% apmērā no minimālās mēneša darba algas, kas pašreiz ir 96 *euro*, jo saskaņā ar 2013.gada 27.augusta Ministru kabineta Noteikumu Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" 2.punktu ar 2014.gada 1.janvāri minimālā mēneša darba alga ir 320 *euro*.

Tā kā prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja kā bērna tēva uzturlīdzekļus valdības noteiktajā minimālajā apmērā, tad saskaņā ar Latvijas CL 179.panta piektās daļas un MK noteikumiem Nr. 37 nav nepieciešams izvērtēt atbildētāja mantisko stāvokli.

Latvijas CL 252.pantā noteikts, ka aizbildņi atvieto saviem aizbilstamajiem vecākus.

Latvijas CL 264.pantā noteikts, ka prāvās aizbildnim jāpārstāv savs aizbilstamais. Bez viņa tas nevar tiesā ne celt prasību, ne atbildēt, izņemot likumā norādītos gadījumus.

Saskaņā ar Civillikuma 177.panta pirmo un ceturto daļu, līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Tiesa uzskata, ka tas apstāklis, ka atbildētāja meitai /pers. C/ ir iecelta aizbildne, neatbrīvo atbildētāju no pienākuma gādāt par bērna uzturēšanu, jo saskaņā ar Civillikuma 179.panta otro daļu, pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Tiesa uzskata, ka šajā gadījumā piemērojamas minētās likumu un noteikumu normas, ka prasītājai ir tiesības saņemt uzturlīdzekļus /pers. C/ uzturam līdz prasītājai izbeidzas aizbildņa tiesības pār nepilngadīgo bērnu /pers. C/ vai līdz /pers. C/ pilngadībai, jo atbildētāja nepilngadīgais - pašlaik 5 gadus vecais bērns /pers. C/ dzīvo kopā ar prasītāju, atrodas viņas ikdienas apgādībā un ar aizbildnības nodibināšanu neizbeidzas /pers. C/ radniecības attiecības ar vecākiem to civiltiesiskā nozīmē un bērns, mainoties apstākļiem, jebkurā brīdī var tikt nodots vecāku aizgādībā. Tādēļ atbildētāja pienākums ir dot uzturlīdzekļus sava nepilngadīgā bērna uzturam mēnesī 25% apmērā no MK noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai un no bērna 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai 30% apmērā no minimālās mēneša darba algas, kas šobrīd arī atbilst prasītājas prasītajam uzturlīdzekļu apmēram – 80 EUR mēnesī.

Tiesa uzskata, ka, ņemot vērā visus norādītos rakstveida pierādījumus un ievērojot nosauktās likuma un noteikumu normas, ir pamats apmierināt prasību pilnīgi un atzīst, ka no atbildētāja par labu prasītājai /pers. C/ uzturam mēnesī piedzenami uzturlīdzekļi 80 EUR mēnesī, bet ne mazāk kā 25% līdz bērna 7 gadu sasniegšanai un ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas pēc bērna 7 gadu sasniegšanas no prasības iesniegšanas dienas līdz bērna pilngadības sasniegšanai vai aizbildnības atcelšanai.

Uzturlīdzekļi tiesas noteiktajā apmērā atbilstoši judikatūrai, kas izveidojusies attiecībā uz Civillikuma normas par vecāku pienākumu gādāt par bērnu uzturēšanu tulkojumu (skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augusta spriedumu lietā Nr.SKC-556), piedzenami no 2014.gada 6.augusta, kad tiesā celta prasība par uzturlīdzekļu piedziņu, jo ar prasības

celšanas brīdi prasītāja saskaņā ar Civilprocesa likuma 1.pantu uzsākusi savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju. (skatīt lietas 4.lapā)

Tā kā kopš laika, kad tika pasludināts Talsu rajona tiesas 2010.gada 11.februāra spriedums civillietā Nr.C36065709 par uzturlīdzekļu piedziņu par labu /pers. D/ no atbildētāja meitas /pers.C/ uzturam, ir mainījušies apstākļi, t.i., nepilngadīgais bērns vairs nedzīvo pie savas mātes /pers. D/, bet kopš 2013.gada novembra dzīvo pie prasītājas, tad nav pamats turpināt uzturlīdzekļu piedziņu par labu /pers. D/, pie kuras bērns nedzīvo, jo tas ir pretēji nepilngadīgā bērna interesēm.

No prasības pieteikumā norādītā izriet, ka uzturlīdzekļu piedziņa no atbildētāja par labu /pers. D/ tiek veikta arī par laiku, kad bērns jau dzīvo pie prasītājas, ka uzturlīdzekļi tiek izmaksāti no Uzturlīdzekļu garantijas fonda.

Atbilstoši Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmās daļas noteikumiem tiesiskajās attiecībās, kas skar bērnu, bērna tiesības un intereses ir prioritāras, tāpēc tiesa uzskata, ka turpinot uzturlīdzekļu piedziņu par labu /pers. D/ pēc 2010.gada 11.februāra sprieduma civillietā Nr.C36065709, tiktu pārkāptas bērna tiesības, bērns pie /pers. D/ nedzīvo, viņa nerūpējas par savu meitu /prs.C/.

Ņemot vērā minēto, ir apmierināma prasība daļā par uzturlīdzekļu piedziņas pārtraukšanu par labu /pers. D/ pēc Talsu rajona tiesas 2010.gada 11.februāra sprieduma civillietā Nr.C36065709.

Tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļu piedziņas pārtraukšana par labu /pers. D/ pēc 2010.gada 11.februāra sprieduma civillietā Nr.C36065709 nosakāma no 2014.gada 6.augusta, t.i., no prasības iesniegšanas dienas tiesā, kad prasītāja uzsāka savu garantēto civilo tiesību aizsardzību tiesā.

Ņemot vērā Bērnu tiesību aizsardzības likumā nostiprināto bērnu tiesību un interešu prioritāti, saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 7.punktu ir nosakāma sprieduma nekavējoša izpilde prasības daļā par uzturlīdzekļu piedziņas pārtraukšanu par labu /pers. D/ pēc Talsu rajona tiesas 2010.gada 11.februāra sprieduma civillietā Nr.C36065709.

Tiesa uzskata, ka, ievērojot iepriekšminēto, ir pamats atsaukt izpildu rakstu, kas izdots, pamatojoties uz Talsu rajona tiesas 2010.gada 11.februāra spriedumu civillietā Nr.C36065709, sākot ar 2014.gada 6.augustu, pēc tā pilnīgas izpildes.

Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktā noteikts, ka pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāms spriedums par līdzekļu piedziņu bērnu uzturēšanai.

Šajā gadījumā prasītāja lūgusi sprieduma nekavējošu izpildi.

Saskaņā ar minēto likuma normu prasītājas lūgums par sprieduma nekavējošu izpildi daļā par uzturlīdzekļu piedziņu apmierināms pilnīgi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu atbrīvoti no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos.

Tiesa uzskata, ka, ievērojot minētās likuma normas, no atbildētāja valsts ienākumos piedzenama valsts nodeva 101,31 EUR (aprēķins saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) un 35.panta pirmās daļas 3.punkta noteikumiem: mēnesī piedzenamā uzturlīdzekļu summa bērnam 80 EUR x 12 kalendāra mēneši gadā x 15 procenti mīnus 42,69 EUR jeb 30 Ls, kas piespriesti ar Talsu rajona tiesas 2010.gada 11.februāra spriedumu civillietā Nr.C36065709) un ar lietas izskatīšanu saistītie tiesas izdevumi 5,82 EUR par ierakstītu tiesas dokumentu nosūtīšanu saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu. (skatīt lietas 2.lapā)

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu, taisot spriedumu, tiesa spriedumā nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nevar būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesa uzskata, ka atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42., 97., 204.^{1}panta, 205.panta pirmās daļas 1.punktu, 7.punktu, 250.^{25}, 250.^{27}panta noteikumiem tiesa

nosprieda :

Apmierināt prasību pilnīgi.

Pārtraukt uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. D/, personas kods /personas kods/, meitas /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam pēc Talsu rajona tiesas 2010.gada 11.februāra sprieduma civillietā Nr.C36065709, sākot ar 2014.gada 6.augustu.

Noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņas pārtraukšanu par labu /pers. D/ pēc Talsu rajona tiesas 2010.gada 11.februāra sprieduma civillietā Nr.C36065709 izpildāms nekavējoties.

Atsaukt izpildu rakstu, kas izsniegts, pamatojoties uz Talsu rajona tiesas 2010.gada 11.februāra spriedumu civillietā Nr. C36065709, ar 2014.gada 6.augustu, pēc tā pilnīgas izpildes.

Piedzīt, sākot ar 2014.gada 6.augustu, no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods

/personas kods/, uzturlīdzekļus 2008.gada 22.decembrī dzimušās /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam ik mēnesi 80 EUR, bet ne mazāk kā 25% līdz bērna 7 gadu sasniegšanai un ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas pēc bērna 7 gadu sasniegšanas, līdz bērna pilngadībai vai līdz laikam, kad /pers. A/ izbeidzas aizbildņa tiesības pār nepilngadīgo bērnu /pers. C/, kas iemaksājami AS SEB bankas kontā Nr./konta numurs/.

Noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 101,31 EUR (vienu simtu vienu *euro un 31 centu*), kas iemaksājama valsts kasē, reģistrācijas Nr.900000501138, kontā LV55TREL1060190911200.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu Tiesu administrācijai ar lietas izskatīšanu saistītos tiesas izdevumus 5,82 EUR (piecus *euro* un 82 centus), kas iemaksājami Tiesu administrācijai, NMR 90001672316, kontā LV51TREL2190458019000.

Noteikt pers.B termiņu sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas – 2014.gada 20.oktobra, Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Talsu rajona tiesā.

Tiesnese Ilze Valbaka